

Klimatalliansen, Göteborg den 4 nov. -21 Samlingsalen, Viktoriahuset Gudrun Schyman

Det började i januari 2019 runt köksbordet. För 40 år sedan var vi en grupp som jobbade mot kärnkraften, Österlens fredsgrupp. Dessa människor satt nu runt mitt köksbord. Den här gången gällde det klimatet. Vi var nu pensionärer och därför FRIA. Vi bestämde själva över vår tid och vi behövde inte oroa oss över karriären. Hopp får man när man gör något. Jag föreslog att vi skulle kalla oss Fria pensionärens revolution ("revolution" ströks) och göra som förr i tiden när man ville protestera mot något – åka till Stockholm. Vi skulle fylla Kungsträdgården med ett fint program. Det kom c:a 3 000 människor. Kanske några av er var där?

Sen kom Corona. Vi började med AP-fonderna som har hand om våra pensionspengar. Hur arbetar de här pengarna? Det skulle vi se på. "Schyssta pensioner" blev en namninsamling som bland andra Afrikagrupperna, FIAN Sverige (Food International Action Network) och Svenska kyrkan ställde sig bakom. Jag kontaktade ekonomen Sasja Beslik som jag sedan samarbetat med. Vi är några stycken som nu har anmält AP-fonderna till FN för brott mot mänskliga rättigheter. Läs om historien i www.friapensionarer.se.

De politiska partiernas program går ut på att alla ska kunna hålla på som vanligt. Man talar om tekniska lösningar till klimatkrisen t o m små kärnkraftverk som inte är här ännu. Problemen är däremot här. Det är ett grundläggande systemfel i politiken som måste ställas om. Den frågan adresseras inte och det väcker frustration. Politiken måste prioritera. Inom de närmaste 8-10 åren måste utsläppen gå ned. Annars blir det ätter värre. Det känner ni till. Det finns en massa fakta. En del människor förnekar det men jag utgår från att dessa inte sitter här (som publik).

Det är ett gap mellan det som sägs och det som görs och mellan den etablerade politiken och det liv/den värld människor lever i. Andelen människor som går in i politiska partier sjunker samtidigt som debatten ökar. Om det är ett glapp mellan politiken och människors syn blir folk frustrerade och hittar olika tänkesätt i strid med de politiska partierna. Då har vi en demokratikris förutom klimatkrisen.

Anders Wijkman, Kristina Persson, KG Hammar och jag fick den 4 oktober i år publicerat en artikel i DN Debatt: "Hög tid för en klimatallians över höger/vänstergränsen". [Läs den i t ex www.laraforfred.se/miljo anm. av den som refererar]. Där förde vi fram 15 tuffa krav på en systemförändring med hållbarhet som mål. Hur får NU vi ner utsläppen? Det behövs en omstöpning av hela det politiska maskineriet. Den ekonomiska politiken som verktyg behöver läggas om. Minska konsumtionen, inte flyga så mycket som nu. Framför allt behöver man inte flyga mellan Stockholm och Göteborg. Efter år 2030 ska vi inte ha flera bilar som kör på fossila bränslen. En del människor klarar detta bättre än andra. De kompenserar. Det här gäller nationellt och globalt. De fattigaste i de fattiga länderna drabbas mest. Det behövs en rättvis omställning. Man brukar räkna i fotavtryck och i genomsnitt lämnar svenskarna fotavtryck som motsvarar mer än 4 jordklot.

Konsumtionen måste förstås räknas in, inte bara det som tillverkas här i Sverige utan även det vi importerar från andra länder. Vi i klimatalliansen vill vara en blåslampa och påverka de politiska partierna och företagen. Om inte våra 15 krav uppfylls måste vi vara en blåslampa i valrörelsen och utmana makten. I januari ska vi ta ställning till om vi ska ställa upp med en lista till riksdagsvalet.

Den här DN-artikeln kom för drygt 4 veckor sedan och vi är nu 400 medlemmar, flest i storstadsregionerna. Jag åker runt på möten i landet för att samla upp det intresse som finns. Medlemmar är endast enskilda individer, inte representanter. Jag ser Klimatalliansen som en vitalisering av demokratin genom att vi som har det här tänkesättet ska samarbeta i de här grundläggande frågorna.

Vi har bildat en förening för att handha ekonomin och för att ställa upp i val. Styrelsen har fem ledamöter. Och det finns en referensgrupp som ska föra diskussion om hur vi fortsätter. Det finns också arbetsgrupper för kommunikation (sociala medier) och för att samla och skriva artiklar.

Publ.: Tror du inte att många är rädda för att kasta bort sin röst och att det kommer att bli ett hinder för att rösta på Klimatalliansen om/när ni ställer upp i valet? Valet kommer att vara avgörande när det gäller svenskt Nato-medlemskap. De borgerliga vill gå med i Nato. Det är illa redan som det är med Sveriges nära samarbete med Nato med Världlandsavtalet och allt som hänt sedan bl a med upprustningar och försvarspropositionen. Redan nu signerar regeringen pga påtryckningar från USA inte FN:s kärnvapenförbud. Det finns för övrigt en rikskampanj med samma tanke som ni i Klimatalliansen har, nämligen att lyfta den frågan i valrörelsen och pressa regeringen och riskdagen att signera respektive ratificera FN:s kärnvapenförbud. Du Gudrun stöder den kampanjen.

Gudrun: Det finns inga bortkastade röster i en demokrati. Vi måste komma ifrån det politiska maktspelet. Här måste det handla om att välja det man tycker, välja *för*, inte *emot*. Alltså inga taktiska röster.

När Miljöpartiet kom in i riksdagen försvagade det inte vänstern. När Feministiskt parti bildades sa man att det skulle splittra vänstern men det gjorde det inte. Det påverkade den politiska debatten. Medvetenheten har ökat väldigt bra genom Fi som satte starka avtryck i verkligheten. Vi måste ta tillvara möjligheten att påverka. Valresultatet är inte det mest intressanta. Vi ska vitalisera demokratin.

Publ.: Har ni frågat Fridays for Future och andra?

Gudrun: Vi har folk från Fridays for Future med i referensgruppen.

Publ.: Hur är förhållandet till andra systemomställarrörelser, Katalys och till partiet Vändpunkt med Carls Schlyter?

Gudrun: Vi har många punkter som liknar Reformisternas (S). Vi ifrågasätter den nuvarande ekonomin. Klimatfrågan är för stor för att tränga in i höger/vänster-skalan. Anders Wijkman har varit moderat, sedan kristdemokrat. Han är mycket engagerad. Kerstin Persson har varit framtidsminister i Göran Perssons regering. Samarbetet sker i vad vi gör, t ex i ickevåldsliga XR (Extinction Rebellion)-aktioner. Alla deltar som individer, inte representanter.

Det finns en annan typ av allianser än partier i politiken: klimatuppropet, klimatinitiativet, klimatalliansen. Nu måste vi höja blicken. Existentiella problem måste komma in. Vi har inget bra språk för det. Vår roll är att vara en blåslampa. Vi måste förstå att vi måste ändra vårt sätt att leva – organisera samhället på ett annat sätt. Från 1990-talet har en konsumtionshysteri utvecklats. Accelerationen har varit enorm.

Publ.: Om vi vill stödja Vänsterpartiet eller Miljöpartiet hur gör vi då?

Gudrun: De har inte möjlighet att genomföra ett radikalt program. Det behövs en bredare allians. De har låst fast sig i positioner. Jag tror på effekten av en fristående klimatallians som påverkar klimatrörelser.

Publ.: Jag tänker på militarismen som stjälar så mycket resurser, Naturens rättigheter och att vi ser på världen med västerländskt perspektiv så att koloniseringen fortsätter.

Publ.: Den vetenskapliga rapporten från Brownuniversitetet, Costs of War, (<https://www.lara-forfred.se/wp-content/uploads/2021/07/Pentagon-Fuel-Use-Climate-Change-and-the-Costs-of-War-Final.pdf>) visar de enorma utsläpp USA:s militär ger upphov till och att författaren Neta Crawford fick gå till energidepartementet för att få fram fakta. Det gick inte via försvarsdepartementet. Militärens utsläpp hemlighålls ända sedan Kyotoavtalet. Parisavtalet har inte heller satt krav på länderna att rapportera militärens utsläpp specifikt. Jag tycker du borde haft med något om militariseringen i ditt halvtimmeföredrag, Gudrun. Vi måste tänka om och få slut på krigen.

Gudrun: Många förhåller sig till politiska partier i stället för till verkligheten. Man måste vara litet uppfinningsrik. Det är val nästa år, ett momentum för förändring.

Publ.: Vi måste ändra attityd till många saker, t ex julklappsköp. Hur kopplas handeln till utsläpp?

Gudrun: Det tillverkas saker vi inte behöver. Ja, det har hänt förut – bojkotta julhandeln. Vad ska vi göra härnäst? Vilka aktioner?

Den 27 november gör Extinction Rebellion något i Nordstan på Black Friday, nämligen No Buy Day.

Publ.: Tar man upp tillväxtbegreppet faller nog många bort.

Gudrun: Jag är inte säker på det. Man har börjat lyssna mer på forskarna. Det är en process. Man får lita på processen. Allt det som händer är framför våra ögon. Fler och fler ser att man inte kommer att kunna fortsätta som vanligt.

Publ: Det gäller att ta sig ur ett tankesystem som vi mer eller mindre bär på.

Publ.: Det har blivit mycket dyrare att resa kollektivt än vad annat ökat.

Publ.: Vi behöver tänka i global säkerhet. Militären får ökade resurser. Försvarskostnaderna fördubblas. Det här måste komma fram i debatten.

Gudrun: Alla har inte den åsikten att militären har så mycket pengar. Det kan lyftas mycket mer.

Publ.: Man måste kunna kräva att militärens utsläpp också räknas in och att försvarskostnaderna inte ska ökas som de gör.

Gudrun: Jag tror inte det hade varit en framgång att deklarerat klimatalliansen som en nedrustningsallians. Ökade kunskaper ger ökade möjligheter att se samband och sammanhang. Många har stött på militarismen som ett hinder, t ex för utbyggnaden av vindkraftverk i Hanöbukten där militärmakten satte stopp. Vi kan som medlemmar driva argument mot militarismen.

Publ.: Vi kan ta upp *sårbarheten* och skapa empati, kärlek och fred. Andra värden.

Gudrun: Vi lyfter in de existentiella frågorna som inte låter sig placeras i höger och vänster.

Därefter avslutades mötet.

Karin lägger till anteckningen:

De som ville träffas igen skrev sina e-postadresser och det blev en lång lista. Det var inte Klimatalliansen som höll i detta utan det togs om hand av publiken som bestod av många miljö/klimatengagerade (även om det var många från fredsrörelsen som yttrat sig i debatten).

Senare efter att ha svarat på en "Doodle" fick vi veta att mötet ska bli på Kvinnofolkhögskolan den 1 dec. kl. 18-20.

Karin Utas Carlsson höll i pennan för referatet och skrev ned detta den 27 nov., dvs efter drygt 3 veckor.

Gudrun Schyman höll på kvällen efter detta möte, dvs den 4 nov., i Henån på Orust (anordnat av www.fredsrörelsen-pa-orust.se ett föredrag ***Fred på orden och fred med jorden kräver en annan säkerhetspolitik än militär upprustning.*** Referatet av det mötet (som delvis innehöll annat) finns så småningom på Fredsrörelsen på Orusts hemsida. Karin skrev även det referatet. Ola Friholt kompletterar.